

Den Haag
1 juni 2006

Ons kenmerk
PLW/2006/46867

Onderwerp
Tweede ronde pilots met Associate-degreeprogramma's

Geachte leden van het College van Bestuur, geachte leden van de Centrale directie,

Hierbij nodig ik u, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, uit om aanvragen in te dienen voor de tweede ronde pilots met Associate-degreeprogramma's (Ad-programma's). Zoals bekend, start de eerste ronde pilots per september van dit jaar. Elf hogescholen zullen dan met een Ad-programma starten. De tweede ronde pilots heeft een beoogde start in 2007. Over die tweede ronde gaat deze brief.

Eerder (in mijn brief van 31 december 2005 met kenmerk PLW/2005/104399) heb ik u laten weten dat ik aan de Tweede Kamer een brief heb toegezegd over de tweede ronde pilots voordat die ronde van start gaat. In het Algemeen Overleg van 13 december 2005 bleek de Tweede Kamer de behoefte te hebben zich nog over de inrichting van de tweede ronde te kunnen uitspreken. Op korte termijn zal ik de Kamer over mijn voornemens ten aanzien van die ronde informeren. Gelet op de beoogde start van de tweede ronde in 2007, informeer ik u nu alvast. Mijn keuzes ten aanzien van de inrichting van de tweede ronde, zijn dus wel onder voorbehoud van goedkeuring ervan door de Tweede Kamer.

1. Deelronde 2A en deelronde 2B

Anders dan in mijn eerdere brieven over de Ad-programma's (toen nog: 'korte programma's' genoemd) was voorzien, heb ik besloten de tweede ronde pilots op te splitsen in twee deelrondes, een deelronde 2A en een deelronde 2B.

- De Ad-programma's die deel uitmaken van deelronde 2A kunnen starten in februari 2007 of, indien de betreffende hogeschool dat wenst, op een later moment in het studiejaar 2006-2007.
- De Ad-programma's die deel uitmaken van deelronde 2B starten in het studiejaar 2007-2008.

Voor deze opsplitsing in twee deelrondes heb ik gekozen op basis van de ervaringen met de voorbereiding van de eerste ronde pilots. Zowel bij de NVAO als bij mij waren beduidend meer aanvragen voor Ad-programma's ingediend dan uiteindelijk zijn gehonoreerd. Meerdere hogescholen, BVE-instellingen, brancheorganisaties, bedrijven en instellingen hebben dus al samen geïnvesteerd in de voorbereiding van Ad-programma's. Om recht te doen aan dat enthousiasme en om het gevoel van momentum bij die partijen zoveel mogelijk te

behouden, heb ik besloten de hogescholen die al ver zijn met de voorbereiding van Ad-programma's de kans te geven om al per februari 2007 met een Ad-programma te starten (deelronde 2A). Overweging hierbij is ook dat de NVAO eerder heeft uitgesproken dat een aantal van de aan haar voorgelegde aanvragen mogelijk wel aan de in het NVAO-protocol gestelde eisen had voldaan als de betreffende hogescholen wat meer tijd hadden gehad voor de voorbereiding van de aanvragen.

Met bijgevoegd beoordelingskader voor de tweede ronde pilots geef ik u de mogelijkheid een aanvraag voor een pilot met een bepaald Ad-programma óf te doen met het oog op deelronde 2A óf met het oog op deelronde 2B. Het is dus niet mogelijk een aanvraag voor een zelfde Ad-programma voor beide deelrondes in te dienen. Daarmee houd ik vast aan de keuze voor twee rondes pilots. Uiteraard mogen aanvragen voor pilots die zijn afgewezen in de eerste ronde, wel opnieuw worden ingediend voor de tweede ronde pilots (deelronde 2A óf 2B).

2. Indiening aanvraag

De uiterste indieningsdatum voor aanvragen voor pilots startend in februari 2007 (of later in het studiejaar 2006-2007) - deelronde 2A - is *30 juni 2006*. Ik beseft dat u weinig tijd rest tot die datum. Gelet op de beoogde startdatum van deelronde 2A en gelet op het feit dat die deelronde bedoeld is voor Ad-programma's waarvan de voorbereiding al in een vergevorderd stadium is, kies ik echter voor deze uiterste indieningsdatum. Uiterlijk op *2 oktober 2006*, besluit ik over de aanvragen voor pilots in ronde 2A.

De uiterste indieningsdatum voor aanvragen voor pilots startend in studiejaar 2007-2008 -deelronde 2B - is *2 oktober 2006*. In *januari 2007* besluit ik over deze aanvragen.

Anders dan bij de voorbereiding van de eerste ronde pilots het geval was, gaat bijgevoegd beoordelingskader voor de tweede ronde ervan uit dat u per Ad-programma één aanvraag indient voor de volledige beoordelingsprocedure. De procedure voor de eerste ronde pilots hield in dat u eerst een aanvraag voor toetsing moest doen bij de NVAO en vervolgens, met het advies van de NVAO, een aanvraag bij mij. Om de bestuurlijke lasten te beperken is de procedure nu zo ingericht dat gewerkt wordt met één geïntegreerd aanvraagdossier voor beide stappen in de procedure. Zoals ook wordt geschetst in bijlage 3 bij deze brief, geldt in de procedure voor de tweede ronde de aanvraag bij mij tevens als aanvraag voor toetsing door de NVAO. In bijlage 3 vindt u meer informatie over de procedure.

3. Beoordelingskader

Net als in de eerste ronde adviseert de Commissie Associate degree mij over de keuze van de pilots. Als bijlage 1 vindt u het beoordelingskader voor de tweede ronde pilots met Ad-programma's. De NVAO zal, ook net als in de eerste ronde, de kwaliteit van de voorgestelde Ad-programma's beoordelen. Een positief advies van de NVAO over het Ad-programma is een essentiële voorwaarde voor honorering van de pilotaanvraag. Het protocol dat de NVAO hanteert bij de beoordeling is als bijlage 2 opgenomen. In bijlage 3 vindt u naast informatie over de procedure een overzicht van de gegevens en stukken die u per aanvraag dient aan te leveren. Net als bij de eerste-ronde-aanvragen, dient u per Ad-programma een aanvraag in te dienen.

4. Wijzigingen in het beoordelingskader t.o.v. de eerste ronde

Het beoordelingskader voor de tweede-ronde-pilots, komt in belangrijke mate overeen met het kader voor de eerste ronde. Ik wijs u op de voornaamste aanpassingen:

- Lerarenopleidingen

In mijn brief van 30 september 2005 heb ik uiteengezet waarom de lerarenopleidingen zijn uitgesloten van de eerste ronde pilots. Daarin heb ik ook gezegd dat het in de loop van 2006, na het advies van het Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs, duidelijk is of er plaats is voor nieuwe beroepen in de sector onderwijs onder het niveau van de hbo-bacheloropleiding en daarmee voor een Ad-programma. Ik verwacht dat bedoeld advies pas in januari 2007 beschikbaar is. Daarom kunnen de lerarenopleidingen niet in de volle breedte worden meegenomen in de tweede ronde pilots. Zodra het advies binnen is en daaruit wordt geconcludeerd dat er plaats is voor een Ad-programma in de sector onderwijs, zal ik (als dat in de tijd nog mogelijk is) de lerarenopleidingen alsnog de kans geven om pilots met een Ad-programma te starten.

Binnen de lerarenopleidingen wil ik, vooruitlopend daarop, het volgende doen. Pilots zijn wél mogelijk indien het Ad-programma zélf uitsluitend gericht is op een beroepsuitoefening buiten het wettelijk geregelde onderwijs. Zie hiervoor het beoordelingskader voor de tweede ronde. Uiteraard zal de NVAO ook bij dergelijke Ad-programma's toetsen of de veronderstelling reëel is dat degene die een Ad behaalt binnen het resterende aantal studiepunten (240 minus het aantal punten van het Ad-programma) de betreffende hbo-bachelorgraad kan behalen.

- Samenwerking BVE-instellingen

Mede op advies van de Commissie Associate degree heb ik besloten dat samenwerking met één of meerdere BVE-instellingen niet vereist is als het Ad-programma zich uitsluitend richt op andere doelgroepen dan de rechtstreeks doorstromende mbo'ers.

- Status bacheloropleiding

Het beoordelingskader voor de tweede ronde pilots maakt (met de tweede eis uit paragraaf 2.2 van het NVAO-protocol) Ad-programma's mogelijk binnen hbo-bacheloropleidingen die ontstaan zijn uit hbo-opleidingen van minder dan 240 ECTS-punten (voorheen 168 studiepunten) indien:

- die hbo-opleidingen destijds gevisiteerd zijn;
- de visitatiecommissie daarbij heeft vastgesteld dat het beoogde eindniveau van de opleiding het hbo/bachelorniveau was; en
- de meta-evaluatie van de visitatie tot een positief oordeel van de Inspectie van het Onderwijs leidde.

Tot de hiervoor bedoelde hbo-bacheloropleidingen behoren uitsluitend de opleidingen Management in de Zorg die ontstaan zijn uit de omzetting van de Opleidingen kader in de gezondheidszorg.

- Aanbieding Ad-programma door minimaal twee hogescholen

Ik heb het uitgangspunt losgelaten dat indien meerdere hogescholen een (goed) voorstel indienen voor een qua inhoud vergelijkbaar Ad-programma, minimaal twee hogescholen voor het aanbieden van het betreffende Ad-programma in aanmerking komen. In het beoordelingskader voor de eerste ronde had ik dit uitgangspunt opgenomen om onderzoeksmatige redenen (de verwachte leereffecten ervan). Met de Commissie Associate degree ben ik inmiddels echter van mening dat een spreiding van de pilots over bijvoorbeeld arbeidsmarktsectoren meer relevante informatie oplevert dan een keuze voor twee qua inhoud vergelijkbare opleidingen.

- Aantal pilots

Tot slot wil ik u erop wijzen dat ik in het beoordelingskader voor de tweede ronde naast het maximeren van het totaal aantal te honoreren pilotaanvragen in de tweede ronde (60), tevens een maximum heb vastgesteld voor deelronde 2A (20). Door op die manier ruimte open te laten voor deelronde 2B geef ik de hogescholen die in hun voorbereiding rekening hebben gehouden met indiening van hun aanvra(a)g(en) rond oktober 2006 - het door velen verwachte tijdschema voor ronde 2 - een reële kans om aan ronde 2 (i.c. deelronde 2B) deel te nemen. Ik druk op die manier tevens uit dat deelronde 2A uitsluitend is bedoeld voor die aanvragen waarvan de voorbereiding al in een vergevorderd stadium is.

5. Juridisch kader en beleidscontext

In aansluiting op mijn brief van 31 december 2005 vraag ik uw aandacht voor enkele punten.

Mijn voornemen is de Ad-programma's in de beoogde nieuwe Wet op het hoger onderwijs en onderzoek (WHOO) een afgebakende plaats te geven en er zo voor te zorgen dat de betekenis van dit nieuwe onderwijstype voor de afgestudeerden en voor het werkveld gewaarborgd is. In dat kader zal de WHOO in elk geval de volgende bepalingen moeten gaan bevatten:

- een Ad-programma is onderdeel van een hbo-bacheloropleiding en bevat ten minste 120 ECTS-studiepunten
- een Ad-programma leidt tot een graad: de Associate degree (afgekort Ad) en kent een eigen diplomasupplement
- er is een toets nieuw Ad-programma voorzien, uit te voeren door de NVAO. Deze toets betreft de arbeidsmarktrelevantie en de inbedding van het Ad-programma in de bacheloropleiding
- de beoordeling van de kwaliteit van bestaande Ad-programma's vindt plaats als onderdeel van de accreditatie van de desbetreffende bacheloropleiding
- hogescholen krijgen de mogelijkheid voor het Ad-programma een afzonderlijke capaciteitsfixus te hanteren.

Deze bepalingen zullen gedurende de pilotfase uitsluitend van toepassing worden op de door mij goedgekeurde Ad-programma's. Op basis van de evaluatie van de Ad-programma's zal er besluitvorming plaatsvinden over structurele verankering van de Ad in de WHOO.

Een student die voor de inwerkingtreding van de WHOO een Ad-programma met goed gevolg heeft afgerond, ontvangt een verklaring op basis van artikel 7.11, lid 4, van de WHW. Na inwerkingtreding van de WHOO verleent de hogeschool aan betrokkene alsnog de Ad-graad onder inwisseling van de eerdergenoemde verklaring.

De bekostiging van de Ad-programma's is, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de WHOO, gebaseerd op artikel 4:23, derde lid, aanhef en onder d, van de Algemene wet bestuursrecht. De voorwaarden voor bekostiging komen overeen met de WHW en met het Bekostigingsbesluit WHW. Het voorgaande laat onverlet dat wanneer er geen sprake is van pilots het gestelde bij 'Thema 6 Studenten volgen modules van opleidingen' in de notitie 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs' van 29 augustus 2003 van kracht is.

Het is niet de bedoeling de deelname aan een pilot aan te grijpen om het onderwijsaanbod uit te breiden. Zoals ook voor de eerste ronde pilots gold, kunnen Ad-programma's alleen worden ingebed in bestaande opleidingen, omdat Ad's een stabiele setting nodig hebben om kansrijk te kunnen zijn.

Bekostigde hogescholen mogen een Ad-programma alleen verzorgen op één (of meer) van de huidige vestigingsplaatsen van de desbetreffende hbo-bacheloropleiding. Daarbij gaat het om de vestigingsplaatsen, zoals opgenomen in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Conform mijn brief aan de bekostigde instellingen van 14 september 2004, kenmerk HO/BL/04/39955, mogen bekostigde instellingen een beperkt deel van een opleiding buiten de vestigingsplaats van die opleiding verzorgen of laten verzorgen. Het gaat hierbij om kleinschalige onderwijsactiviteiten, zoals praktijkoefeningen, stages, afstudeeropdrachten en het aanbieden van enkele vakken. Voor dergelijke activiteiten is geen toestemming nodig voor een nieuwe vestigingsplaats. In situaties waarin een bekostigde hogeschool een groter deel van het onderwijs in een andere vestigingsplaats wil verzorgen is dat alleen toegestaan als die vestigingsplaats reeds in het Croho is opgenomen.

Op zeer korte termijn zal ik de tijdelijke subsidieregeling voor deelname aan het experiment met een open bestel in het hoger onderwijs uitbrengen. Dit experiment gaat van start in het studiejaar 2007-2008 en de besluitvorming over deelname aan het experiment vindt in het najaar van 2006 plaats. Het is niet mogelijk dat een hogeschool voor een bepaalde opleiding zowel aan het experiment open bestel meedoet als binnen die opleiding een Ad-programma verzorgt om de redenen die zijn aangegeven in mijn brief van 31 december 2005. Mocht uw aanvraag voor een pilot met een Ad-programma dus worden gehonoreerd, dan kunt u niet met diezelfde hbo-bacheloropleiding aan het experiment met een open bestel deelnemen.

Tot slot

Als u van plan bent voor ronde 2A een aanvraag voor een pilot met een Ad-programma in te dienen, dan verzoek ik u om uiterlijk twee weken na ontvangst van deze brief aan de NVAO te melden op welke Ad-pilot(s) uw aanvraag betrekking heeft. De NVAO en de Commissie Associate degree kunnen dan de werkzaamheden inschatten en een planning maken.

Het advies van de Commissie Associate degree over de eerste ronde pilots kunt u vinden op de website www.minocw.nl/ho. Op de website van de NVAO (www.nvao.net) vindt u een verslag van een bijeenkomst met de hogescholen waarin de eerste ronde is geëvalueerd.

Alle hogescholen hebben kort geleden flyers over de Ad-programma's ontvangen om binnen de hogeschool te verspreiden. Bij deze brief zijn twee flyers gevoegd, één voor werkenden en één voor mbo'ers.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u tot 7 juli 2006 contact opnemen met mw. F. Boselie-Abbenhuis van de projectdirectie Leren & Werken (tel. 06 239 40136, fboselie@minszw.nl). Na 7 juli kunt u contact opnemen met mw. R.C.M. Kleingeld (tel. 06 150 38329, rkleingeld@minszw.nl) of met dhr. E.M. Paardekooper (tel. 06 228 70353, epaardekooper@minszw.nl). Voor vragen aan de NVAO en de opgave van de in te dienen aanvragen voor ronde 2A kunt u gebruik maken van de digitale helpdesk: Ad@nvao.net.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Mark Rutte

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan: de NVAO, de Commissie Associate degree, de HBO-raad, PAEPON, de Bve Raad, VNO-NCW, MKB-Nederland, de IB Groep, het ISO en de LSVb.